GOD JORD

En tidskrift om tro, hopp & kärlek

Svenska kyrkan
FRISTADS FÖRSAMLING

ÅRG. 13 NR.4 NOVEMBER 2020

Tro, Hopp & Kärlek…

Det är aldrig för sent!

När vi ser bilden av ett dop framför oss tror jag många med mig tänker på det lilla barnet i sin vita klänning. Vi ser dopvattnet som landar varsamt på huvudet, ljuset som tänds och presenterna som står på bordet. På något sätt är det fint att vi ser allt det där. Här på jorden. Som en glimt av det himmelska. Men dopet är samtidigt så mycket mer än det vi ser. Mer än presenterna på bordet framförallt.

Dopet är den stora gåvan som vi människor kan ge och ta emot. Gemenskapen med församlingen och alla människor från nu och då och framåt.

Svenska kyrkan döper många barn, men också många vuxna. Under min gärning som präst har jag själv döpt allt ifrån den lilla människan som inte ens fyllt en månad, till kvinnan som äntrade sitt hundrade år när hon äntligen fick komma till dopet. Att vi alla, stor som liten, gammal som ung, blir alldeles lika inför dopet är ytterligare en fin tanke.

Dopvattnet, det som ger liv i vardagen och festen, är en aning om allt det liv som Gud vill den nydöpta människan och sin skapelse om och om igen. Det är att ta emot varje dag som en ny gåva. Se ljuset tändas varje morgon, också den där morgonen när vi egentligen tror att allt är natt-svart och vi inte själva orkar tro. Då orkar Gud. Gud tror på oss i varje sekund genom allt. Därför är dopet den största gåvan som sträcker sig till oss människor och helt utan krav.

Dopet i sig är en aning om att det aldrig är för sent för oss att möta Gud. Om vi så är en månad gamla, eller 99 år. Om vi så ser ett dignande presentbord i bakgrunden, eller vi bara hoppas att livet skall klara ett andetag till. I orden från Jesus börjar en evighetskärlek, som vi säger till den nydöpta människan:

”Jag är med dig alla dagar till tidens slut.”

Joakim Hedin, kyrkoherde.

Urval av innehåll

Ledare.....2
Tema: Dop.....3-5
Musik i vinter.....8
Hälsning från biskop Åke 10
Begravningsverksamhet.....12
Miljösidan.....13
Gudstjänstprogram.....15-16

God Jord ges ut av Svenska kyrkan, Fristads församling.

Ansvarig utgivare: Kyrkoherde Joakim Hedin.

Redaktion: Joakim Hedin, Lena Maria Olsson Floberg och Fredrik Jansson, inkl. layout.

Adress: Svenska kyrkan, Stora vägen 2, 513 34 Fristad. Tel. 033-22 23 00.

Framsida: Fredrik Jansson.

Tryck: LH-tryck, Ulricehamn.

Nästa nummer utkommer i februari 2021.

Svenska kyrkan
FRISTADS FÖRSAMLING

Inte bara barn

I församlingens fem kyrkor är det många som döps varje år, främst i Fristads kyrka. Det är en stor glädje för mig som präst att träffa barnfamiljer och att få vara ett redskap som Gud vill använda för att göra dessa små också till sina barn. När de döps är det för att deras föräldrar önskar det, det är deras val, och därför ställer jag frågan till dem: *Vill ni att ert barn ska döpas till denna tro och vara en del av Kristi kyrka?* Svaret är givet eftersom det är därför de är där, men jag frågar för att stryka under att det är de som väljer dopet för sitt barn.

Som ni märker kommer jag omedelbart in på barn och barnfamiljer när jag ska skriva ned lite tankar om dopet. Eftersom gissningsvis runt 95 procent av alla som döps i våra kyrkor är barn under ett år så är det inte så konstigt att tankarna far åt det hållet. Men det är inte bara barn som döps.

Dop av äldre

Konfirmation är en bekräftelse av dopet, att Guds löften och gåvor i dopet aldrig upphör att gälla. En gång döpt, alltid döpt. En gång Guds barn, alltid Guds barn.

Men det händer nästan varje år att några av konfirmanderna inte är döpta. Eftersom det då inte finns något dop att konfirmera så kan de inte konfirmeras. Om de inte döps under konfirmationsåret, vill säga. Och det erbjuder vi alltid den odöpte. Han eller hon får nu själv svara på frågan: *Vill du döpas till denna tro och vara en del av Kristi kyrka?*

Ett konfirmanddop kan ske med familjen och resten av gruppen närvarande, men vanligast är att den som ska döpas väljer att bara familjen är med.

Jag har varit präst i många år nu och och har döpt också andra som är äldre än konfirmander. Den äldsta var en 67 år gammal kvinna (Eftersom det här var runt 25 år sedan tyckte jag att hon var väldigt gammal. Nu låter inte 67 år så gammalt tycker jag). Nåväl, den här kvinnan ringde mig och frågade om hon kunde bli döpt. Hon ville själv, men det hade kanske inte blivit av om inte hennes barn hade uppmuntrat henne till detta. Efter ett längre samtal med henne döpte jag henne med hennes familj närvarande.

Jag har döpt invandrare från muslimska områden som konverterat till kristendomen efter att de hade kommit till Sverige. Där har samtalet blivit längre, bland annat för att en tolks närvaro har varit nödvändig. Men framförallt har det varit ett svårare samtal, eftersom en döpt muslim riskerar att behöva lämna gemenskapen i den invandrargrupp man tillhör. Vi har pratat om den kristna tron och i det samtalet har jag också varit mycket tydlig med att dopet inte påverkar de svenska myndigheternas beslut om eventuellt uppehållstillstånd. Dopet är inte en genväg till att få stanna i Sverige. Kanske hade en del den förhoppningen, men det har inte varit någon som efter vårt samtal har ställt in sitt dop.

Oavsett i vilken ålder ett dop sker, så är uppdraget att döpa en av höjdpunkterna för mig som präst. Att få räcka över dopets fantastiska gåvor till ett barn, en konfirmand, en konvertit, en pensionär, det är så stort att jag bara förstår en bråkdel av det. Så mycket älskar Gud oss var och en att han – när och var vi än är i livet – vill att vi ska vara hans barn. Och i dopet ger han oss allt vi behöver för att vara det. Vi behöver bara ta emot det.

Till sist: är du inte döpt men vill bli det, så tveka inte! Det är aldrig för sent – eller för tidigt.
Hör av dig till pastorsexpeditionen eller till någon av oss präster.

Text: Thomas Berndt
Foto: Albin Hillert/Ikon

Som medlem i Svenska kyrkan ger du möjlighet för:
Underhållet av våra kyrkobyggnader och kulturarv • Stöd till människor på flykt, i Sverige och utomlands • Stöd till människor som är nya i Sverige att lära sig svenska och komma in i samhället • Tillfälligt ekonomiskt stöd när det verkligen krisar • Stöd inom vård, försvar, universitet och fängelser • Stöd till svenskar som vistas utomlands.

Av goda makter underbart bevarad

Visste du att förr i tiden fick man inte ta på sig dopklänningen förrän **efter** dopet? Det var då, efter det att man symboliskt nedstigit i kaosvatten – dött med Jesus – och lyfts upp – uppstått med Jesus - som man iklädds den rena vita dräkten. En symbol för att man nu var en del av de heligas samfund, den stora vita skaran…

Jag har träffat på många dopklänningar under min prästgärning, i bomull och linne, sydda, virkade och stickade. Alla har de gemensamt att de är vita. Helighetens färg, som innehåller alla andra färger – det är ju det vita ljuset som kan brytas i en prisma och skapa mångfaldens regnbåge.

Många av dopklänningarna jag mött är broderade. Där återfinns namn och datum på dem som döpts i just den dopklänningen. Det är inte ovanligt att möta dopklänningar som är över 100 år gamla! Bland yngre familjer tycks broderiets konst vara på utdöende. Då brukar jag rekommendera att skapa en bok, där man kan dokumentera dopklänningens historia, kanske sätta in bilder på de nydöpta, skriva datum och år, berätta om släktskapet.

För det handlar om ett släktskap, ”släkten följa släktens gång”, som det står i en psalm. Det handlar om att vi tas upp i en gemenskap som är så mycket större än vi ens kan tänka och säga. För mig har dopets gåva varit det finaste jag kunnat skänka mina barn. Och jag är otroligt glad att mina barnbarn också har fått den gåvan, tack vare deras föräldrar.

Dopet är inte bara något som ges en gång, det är något som lever med oss i livet. Ett Guds löfte som lovar att vi är ”av goda makter underbart bevarad…” för att citera ytterligare en psalm.

Dopklänningens företrädare var en doppåse som ofta var rikt utsmyckad. Enligt kyrkolagen från 1686 skulle alla barn döpas inom åtta dagar. Barnen, som lindats till små orörliga paket, sågs som särskilt utsatta för den ondska man inte alltid kunde tolka, och det var därför viktigt att barnen döptes så skyndsamt som möjligt. Dessutom sydde man in glaspärlor, bärnsten eller en papperslapp med en psalmvers i påsen, allt för att skydda barnen från onda makter.

Under medeltiden döptes man helt naken. Därför är också våra medeltida dopfuntar så djupa. Och efter dopet sveptes man in i en vit klädnad under det att prästen uttalade orden ”Mottag den vita, heliga och obefläckade klädnad, som du skall bära framför vår herre Jesu Kristi domstol, på det att du må få ett evigt liv och leva med honom i evigheters evighet” (enl. kyrkohandbok från 1400-talet). Detta är den tidigaste form av dopklädnad vi vet om.

En av de viktiga aspekterna med dopklänningen är att den gör oss lika inför Gud. ”Är ni döpta in i Kristus har ni också iklätt er Kristus. Nu är ingen längre jude eller grek, slav eller fri, man eller kvinna. Alla är ni ett i Kristus Jesus.” (Gal. 3:27)

I Fristads kyrka har vi två dopklänningar som vi gärna lånar ut: en i Fristads kyrka, skänkt av Centerkvinnorna, och en tillhörig Vänga kyrka. Döps du under konfirmandtiden eller som vuxen finns andra vita klädnader att låna.

Ingen är någonsin för gammal för dopklänningen – den följer oss hela livet och och bekräftar bönens ord: ”Låt honom/henne dag för dag leva i sitt dop!”

Text: Lena Maria Olsson Floberg
Foto: Magnus Aronson/Ikon

PS: Har du en doppåse där hemma, får du gärna kontakta mig och berätta. Och vill du läsa mer om doppåsar hänvisar jag gärna till Lisbeth Sjöbergs artikel i Skara stiftshistoriska medlemsblad 2010:1, där också jag har hämtat lite fakta.

Som medlem i Svenska kyrkan ger du möjlighet för:
Ungdomar att vara konfirmand • Hembesök och sjukhusbesök för att stötta sjuka eller människor i kris • Gemenskapsträffar för äldre och ensamma • Jourhavande präst som människor i krissituationer kan kontakta under tider då många andra resurser har stängt • Kyrkans öppna förskola och aktiviteter där barn och föräldrar kan mötas.

Fadderskapet - ett hedersuppdrag för livet!

Ska barnet ha några faddrar? brukar jag fråga vid dopsamtalet. Ibland sitter vi i förälderns kök med kaffekoppen i handen. Och barnet som ska döpas vilar nära oss. Ofta brukar barnet ha en eller flera faddrar. Föräldern brukar stolt berätta om vännen eller släktingen som fått ett riktigt hedersuppdrag och samtidigt känner sig lite pirrig.

Ja, för att få frågan om att bli fadder till ett spädbarn, en ung vuxen eller en äldre människa är verkligen ett hedersuppdrag. Faddern är den där särskilda personen som skall finnas med på livsresan. Den som ska stötta den nydöpta. Om det är ett litet barn som döps också vara den som barnet skall kunna komma med livets frågor till. Kanske de där undringarna som ligger runt hjärtat och som vi inte vill ta med en förälder.

Tror ni att faddrarna vill göra något under gudstjänsten? Ibland brukar det där redan vara bestämt. Att en fadder vill läsa en dikt som hen skrivit själv. Eller att en annan skall tända dopljuset. Under dopet är det fint när faddern symboliskt visar på medverkan, läser en text, ber en bön. De allra flesta faddrar brukar tycka det är en fin gest att tända barnets dopljus eller hänga upp dopängel i någon av våra kyrkors dopträd. Ljuset och ängeln är två gåvor den nydöpte får av Fristads församling redan under gudstjänsten.

Ibland hör vi att en människa kallar sig Gudförälder till en annan. Det är egentligen att vara fadder vi menar och det är, precis som Gud själv är, en livslång relation. Tillsammans med barnets namn i dopboken kommer det antecknas vilka faddrarna är. Den som döps måste inte ha faddrar, det är lika mycket dop ändå. Men det kan vara en bra hjälp på vägen att dela funderingarna och den kristna tron tillsammans med sin fadder.

Känns allt bra? Vet alla vad ni skall göra under gudstjänsten? Bra! Då ber vi tillsammans innan vi går in. Så börjar livsvandringen som fadder tillsammans med barnet, eller den vuxne. Att vi tillsammans går altargången upp i en av våra kyrkor och klockorna ringer till gudstjänst. Det är, och skall vara, lite pirrigt och nervöst. Det är en stor dag och framförallt en fin gåva och fest för livet. Att gå sida vid sida och få göra det som fadder. Att samlas runt dopfunten som innan samlat så många människor innan oss, och kommer fortsätta så.

Lycka till i ert fadderskap nu. Och så överräcker jag fadderbreven. De som är olika beroende på vilken kyrka dopet har stått i. Fadderns namn står skrivet tillsammans med barnets. Ett minne för livet, på papperet, men särskilt i hjärtat. Att berätta för den nydöpte som blir större om hur dopet gick till. Vattnet som skvätte, vilka psalmer som sjöngs och stoltheten över det nya livet som kommit till oss.

Tips på vad en fadder kan göra

- Kom ihåg dopdagen genom att skicka en hälsning till dopbarnet.
- Bjud med dopbarnet med jämna mellanrum på en dag då bara ni är tillsammans, det kanske till och med kan vara på just dopdagen. Åk till kyrkan där dopet skedde. Prata om vad dopet betyder. Prata om Gud. Ät något gott. Dela tankar om livet.
- Var aktiv under fadderbarnets konfirmationstid och försök att vara delaktig vid konfirmationen.
- Var beredd på de där förtroliga sms:en och samtalen. Kanske kan vi inte alltid ge svaren, men att lyssna på en annan människa är nog så stort.

Text: Joakim Hedin.
Foto: Albin Hillert/Ikon.

Som medlem i Svenska kyrkan ger du möjlighet för:
Arbete i krissituationer med lokala kriscentrum, samtalsstöd m.m. • Självavårdssamtal när livet känns tufft och man behöver någon att prata med • Gratis eller subventionerad familjerådgivning • Olika projekt för stöd till människor i arbetslöshet • Ett rikt musikliv med körer och musiker • Stöd till de som sörjer.

Svenska kyrkan

Anmälan om inträde i Svenska kyrkan

Skicka in din anmälan till: Kyrkans Hus, Stora vägen 2, 513 34, Fristad.

Namn: ..... Personnummer: .....

Gatuadress: .....

Postadress: .....

Ort och Datum: .....

Namnteckning: ..... Telefonnummer: .....

Var vänlig markera de svar som är aktuella

☐ Jag är **döpt** i Svenska kyrkans ordning, år.....månad.....dag.....

☐ Jag är **döpt** i en annan evangelisk-luthersk kyrkas ordning, år.....månad.....dag.....

☐ Jag är **döpt** i en annan kristen kyrkas ordning, år.....månad.....dag.....
och önskar undervisning i Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära.

☐ Jag är **inte döpt** men önskar undervisning i Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära som förberedelse till dop.

☐ Jag är **konfirmerad** i Svenska kyrkans ordning, år.....månad.....dag.....

☐ Jag är **konfirmerad** i en annan kristen kyrkas ordning, år.....månad.....dag.....

Ett barn som inte tillhör Svenska kyrkan kan finnas antecknat i avvaktan på dop eller meddelande i kyrkobokföringen. Anteckningen finns om barnet har en eller två tillhöriga vårdnadshavare. Uppgifterna ska tas bort ur registret om vårdnadshavaren begär det. Detsamma gäller om barnet har fyllt tolv år och själv begär det. Likaså kan det för vårdnadshavare för tillhörigt barn under 18 år finnas anteckning i kyrkobokföringen. Uppgifterna om vårdnadshavare ska tas bort ur registret om vårdnadshavaren begär det.

Kyrkoherdens/församlingsexpeditionens anteckningar

Inkom: Kyrkoherdens beslut:

....
Registrerat i kyrkobokföringen: Diarienummer:

....
Registrerat av: Bevis utsänt:

....

Bryt en tradition!

Julinsamlingen 2020

Det är hög tid att bryta skadliga traditioner. Tillsammans kan vi stoppa tvångsäktenskap, könsstympning och andra övergrepp. Vi lever alla under samma himmel och har samma rättigheter. Men beroende på var vi föds, eller vilket kön vi har, ser verkligheten olika ut.

Traditioner är viktiga för oss. Det blir extra tydligt under julen, vår största kristna högtid. Traditioner är invanda seder och bruk, språk och värderingar som förs vidare från generation till generation. Ofta skapar de en trygg ram runt våra liv, oavsett var i världen vi lever.

Men en del traditioner är skadliga. Tvångsäktenskap, könsstympning och andra övergrepp drabbar många flickor runtom i världen.

Varje dag gifts fler än 30 000 flickor bort, en del inte äldre än 10 år. Var tredje flicka och kvinna utsätts för våld under sitt liv – bara för att de är flickor. Skadliga sedvänjor, strukturer och normer berövar flickor och kvinnor makten över sina liv. Det kan vi inte acceptera!

Som kyrka har vi särskilt ansvar

I många länder har människor större förtroende för religiösa ledare än för politiker och myndigheter. Därför är det avgörande att religiösa företrädare tar avstånd från exempelvis tvångsgifte, könsstympning och andra övergrepp. Act Svenska kyrkan har en unik möjlighet att samarbeta med andra religiösa aktörer och förändra förtryckande strukturer, oavsett om de finns inom kyrkan eller i övriga delar av samhället.

Tillsammans med andra kyrkor, organisationer och tusentals frivilliga arbetar Act Svenska kyrkan för mer rättvisa samhällen, där flickor och kvinnor kan göra sina egna val. Tillsammans kan vi bryta skadliga traditioner!

Var med i kampen för alla flickors rätt till ett värdigt liv. **Swisha din gåva till julinsamlingen: 900 1223**

Kyrkoval
19 SEP 2021

Att bli vald inom Svenska kyrkan gör att du är med och bestämmer vad kyrkan ska göra de kommande fyra åren. Det handlar framför allt om tre olika områden:

Vad kyrkan ska göra – den strategiska inriktningen.
Vad det får kosta – budgeten och resursfördelning
Hur de grundläggande uppgifterna ska bedrivas – att följa upp och utvärdera den grundläggande uppgiften: att fira gudstjänst, undervisa i och berätta om kristen tro, och att möta och hjälpa utsatta människor.

Om du blir invald gäller det en hel mandatperiod, alltså fyra år. Det är tiden fram till nästa val.

Det här krävs för att bli kandidat

Du som vill ställa upp som kandidat i kyrkovalet måste:

- tillhöra Svenska kyrkan.
- vara döpt i Svenska kyrkan eller annat kristet samfund, eller tidigare ha varit förtroendevald i Svenska kyrkan.
- fylla 18 år senast på valdagen.
- vara kyrkobokförd i det område valet gäller (för kyrkomötet är du bara valbar i det stift där du är kyrkobokförd).

Musik i vinter

29 november

- Gudstjänst i Borgstena kyrka kl. 09.30. Laudatekören medverkar.
- Gudstjänst i Fristads kyrka kl. 11.00. Staffan Yngvesson, trumpet samt Fristads Kyrkokör.
- Gudstjänst i Tärby kyrka kl. 15.00. Kören Kors i taket medverkar.
- Gudstjänst i Tämta kyrka kl. 17.00. Kören Viva Vox medverkar.

6 december

- *Körkonsert i adventstid* med kören Viva Vox. Vänga kyrka kl. 17.00.

10 december

- Lunchmusik i Fristads kyrka kl. 12.00. Fika i kyrkan. Vid orgeln: Anette Gustafsson.
- Julkonsert med församlingens orgelelever i Fristads kyrka kl. 17.30.

11 december

- Luciagudstjänst med Borgstena Lucia i Tämta kyrka. Kl. 17.30 samt kl. 19.00.

12 december

- Live-streamad luciagudstjänst från Fristads kyrka kl. 18.00. Med körerna Sångfåglarna, Så ska det låta och Kors i taket. **OBS!** Denna gudstjänst är **inte** publik utan live-streamas via vår Youtube-kanal. Gå in på www.youtube.com och sök på Svenska kyrkan i Fristad för att se luciagudstjänsten.

13 december

- Musikgudstjänst i Fristads kyrka kl. 17.00. Instrumentalister, sångsolist samt Fristads Kyrkokör.

19 december

- *Julmusik i kammarmusikalisk dräkt* i Tärby kyrka kl. 18.00. Per Lundin, violin, Christina Ekström, klaver.

20 december

- *Julens psalmer och sånger*. Musikgudstjänst i Borgstena kyrka med Laudatekören. Kl. 17.00.

24 december

- Julnattsgudstjänst i Tämta kyrka kl. 22.00. Jörgen Åkesson, sång.
- Julnattsgudstjänst i Fristads kyrka kl. 23.30. Instrumentalister, sångsolist samt Fristads Kyrkokör.

25 december

- Julotta i Vänga kyrka kl. 09.00. Kören Viva Vox medverkar.

26 december

- Gudstjänst i Fristads kyrka kl. 17.00. Jörgen Åkesson, sång.

31 december

- Nyårsbön med minnesstund och musik i Tärby kyrka kl. 15.00.
- Nyårsbön med minnesstund och musik i Borgstena kyrka kl. 17.00.

1 januari

- Gemensam gudstjänst med musik i Fristads kyrka kl. 16.00.

6 januari

- Gudstjänst för små och stora i Borgstena kyrka kl. 09.30. Kören Så ska det låta medverkar. Julgransplundring och fika i församlingshemmet efteråt.
- *Vi sjunger ut julen*. Musikgudstjänst i Tämta kyrka kl. 18.00 med kören Viva Vox.

Lunchmusik

Fristads kyrka kl. 12.00.

Kom och njut av 25 minuter orgelmusik och få en stunds avkoppling. För närvarande är det inte möjligt att köpa soppa i Prästgården. Däremot blir det fika i kyrkan.

- 10 december - Anette Gustafsson, orgel.
- 25 februari - Henric Carlsson, orgel.

Fristads Kyrkokör

Kyrkokören har nu sina övningar i Fristads kyrka onsdagar kl. 18.45 – 21.00. Körledare: Jörgen Sandblom, 0705-20 75 97, e-post: jorgen@sandblom.eu

Välkommen till Café Prästgården

Under adventstiden öppnar vi upp portarna till Café Prästgården igen.

På tisdagarna är du välkommen till oss mellan kl. 15.00-19.00 för att njuta av en kopp kaffe med hembakat kaffebröd med julens smaker. Vi har öppet följande tisdagar:

- 1 december
- 8 december
- 15 december

Stickcafé och syföreningar

Tämta stickcafé träffas i Tämta församlingshem kl. 15-17 den: 13/1 och den 10/2.

Borgstena kyrkliga syförening träffas onsdagar ojämna veckor i Borgstena församlingshem.

Tämta kyrkliga syförening träffas tisdagar jämna veckor i Tämta församlingshem kl. 15.00.

Med reservartion för ändringar då vi följer Folkhälsomyndighetens rekomendationer.

Kontakt för syföreningarna: Lena Maria Olsson Floberg. Tfn: 033-22 23 03.

Musikcirkel

Välkommen till Musikcirklen där vi sjunger och samtalar om en textförfattares/kompositörs liv och verk. Cirkelledare är Lena Floberg och Jörgen Sandblom. Självklart dricker vi 11-kaffe. Vi träffas i Kyrkans Hus följande datum kl. 10-12:

- 2 december
- 13 januari
- 17 februari
- 10 mars

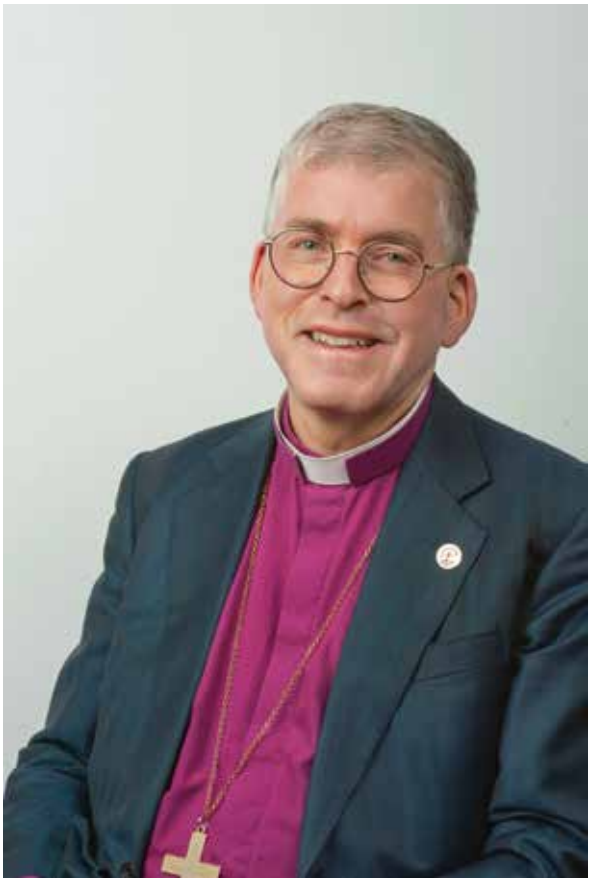

Vid den tiden - men också nu

Kära församlingsbo i Fristads församling, i den annalkande jultiden känns det ofrånkomligt att säga något om Coronapandemin som drabbar hela världen på olika sätt. Vi försöker alla på olika sätt att hantera smittrisker och vi vet att vi ska hålla avstånd, tvätta händer, inte vara för många på samma plats o s v. Allt det där vet vi och försöker leva efter så gott det går. Varje dag hör vi rapporter om antal döda och smittade. Risken finns att vi till slut stänger av vårt inre öra - att vi inte orkar ta in informationen. Hur länge ska det dröja innan vi kan bete oss på något sorts ”normalt” sätt? Eller är vi på väg in i någon sorts ny normalitet? När kan vi umgås med våra nära och kära som vanligt? När kan vi börja resa utanför Sveriges gränser igen på ett säkert och trevligt sätt? När blir världen som tidigare? Kanske är svaret att världen aldrig kommer att bli som tidigare. Men vad betyder det? Jag kan ibland tänka att världen är ockuperad av en makt som tränger fram och som förändrar och ger nya levnadsregler, en makt som vi just nu inte rår på, en makt som vi inte kan se eller ta på utanför mikroskopens skarpa möjligheter även om visionen finns om ett säkert vaccin som kan hålla stånd mot virusockupationen.

En makt som ockuperar och dikterar villkoren. Någon gång mellan år 7 och 4 före Kristus fanns också en ockupationsmakt som härjade med ofantligt många döda som resultat. Den makten var synlig och på det viset mer ”lättbegriplig”. Men också förskräcklig. Det var den romerska ockupationsmakten Mitt i det sammanhanget skedde det som skulle påverka världshistorien och det då ”nya normala”. Ett barn föddes in i hemlöshet, in i flyktingsammanhang, ett barn som på ett ofattbart sätt var Gud själv. Gud blev människa. Det är detta som är en del av kyrkans trotsiga budskap. Gud har blivit människa. Gud är inte isolerad till någon sorts trygg plats ovan molnen, bortom det påtagliga och eventuellt rycker i en del trådar, eller rycker i alla trådar i någon form av obegriplig gudomlig visdom. Covid-19 och andra pandemier eller svåra sjukdomar är inte ett Guds straff för människans beteende. Nej, julens budskap som kyrkan år efter år efter år i snart 2000 år trummar ut är det korta men livsavgörande budskapet: Gud med oss!

I år blir en annorlunda jul, både i kyrkans liv och livet hemmavid. Men det blir jul i alla fall.

Och julens budskap är inte mindre aktuellt. Gud delar också vår verklighet. Gud är med oss också i de sammanhang vi lever, mitt i och trots allt det svåra, mitt i och trots all kamp, mitt i och trots all sjukdom. Krubban och det tomma korset står tätt bredvid varandra och hör samman. Vi är inte övergivna. Gud med oss! Det får vi påminna varandra om. Dessutom vill julens budskap säga oss att det destruktiva, pandemier, våld, krig, svält, hat... inte har sista ordet. Profeten Jesaja påminner oss: *Men natten skall vika där ångest nu råder... Det folk som vandrar i mörkret ser ett stort ljus, över dem som bor i mörkrets land strålar ljuset fram*. (Jes 9:1a, 2) Just *därför* törs jag önska Dig en riktigt God jul och välsignat nytt år!

Åke Bonnier
Biskop i Skara stift

Foto: Carla Karlsson.

Jourhavande präst

Varje natt, året om sitter ett antal präster runtom i landet och svarar när människor ringer Jourhavande präst. Både den som ringer och den som svarar är anonyma. Den jourverksamhet som funnits sedan 1950-talet finns än idag och behovet av att få prata med någon som lyssnar har inte minskat.

1956 satte en pastor in en annons med ett telefonnummer i en lokaltidning i Skåne, för att människor med självmordstankar skulle ha någon att prata med. Än idag är det suicidprevention och själavård som är verksamhetens huvudsyften.

– Den som vill kontakta Jourhavande präst via telefon ringer 112 och blir då kopplad vidare. Svenska kyrkan erbjuder det som en samhällstjänst via larmnumret, en tjänst som samhället inte kan täcka upp för på annat sätt under nätterna, säger Eva Månsson Carleheden som är samordnare för Jourhavande präst i Skara stift.

I hela landet sitter präster och svarar varje natt mellan klockan nio på kvällen och klockan sex på morgonen. Den som ringer vet inte vem som kommer att svara. Det är också helt oväsentligt. En bärande idé är nämligen anonymiteten.

– Det samtal som sker, det sker just där och då. Både den som ringer och den som svarar är anonyma för varandra, fortsätter Eva.

Ibland resulterar samtalen i att den präst som svarar hänvisar vidare till exempelvis en lokal församling eller annan instans. Andra gånger räcker det med ett samtal. Många återkommer också till jourtjänsten. Eva betonar att det handlar om absolut tystnadsplikt och menar att många också ringer ”i skydd av mörkret” eftersom jourtelefonen bara är öppen på nätterna. Ofta handlar det om psykisk ohälsa, existentiella frågor eller om sorg och ensamhet. Att den psykiska ohälsan ökat märks på antalet människor som kontaktar jouren.

– Men när det gäller telefonsamtal har det faktiskt legat ganska konstant på en hög nivå. Det som ökar markant är chattfunktionen och det digitala brevet. Tanken med det var att nå yngre människor och så har det också blivit.

Chattfunktionen innebär att man, via Svenska kyrkans webbplats, får kontakt med en jourhavande präst och kan föra ett samtal genom att skriva meddelanden. Det digitala brevet har en annan karaktär.

– Där fungerar det så att man skriver ner sitt ärende eller sin fundering mer som ett ”brev”, ungefär som epost, fast även det är helt anonymt. Och sedan får man ett svar från någon av de präster som är i tjänst. Men det blir inte en pågående dialog som det blir vid ett telefonsamtal eller en chatt.

Att vända sig till Jourhavande präst är kostnadsfritt. Jourtjänsten finansieras av den kyrkoavgift som medlemmar i Svenska kyrkan betalar och är således en av de verksamheter som kyrkans medlemmar är med och stöttar. Men för att kontakta Jourhavande präst behöver man inte vara medlem. Tjänsten är till för alla. Det finns också regler för prästerna om att de under sin jourtjänst inte får försöka värva medlemmar eller evangelisera. De ber inte heller för den som kontaktar tjänsten, om inte personen själv önskar det.

– Samtalet sker på konfidentens villkor. Och det kan handla om allt som rör livet.

Eva Månsson Carleheden är samordnare för Jourhavande präst i Skara stift. Hur det organiseras ser olika ut, men alla Svenska kyrkans 13 stift har präster som arbetar med jourtjänsten.

INFORMATION OM BEGRAVNINGSVERKSAMHETEN

Att ansvara för en grav

En person som var folkbokförd i Sverige innan den avled, har rätt att få begravas på en av våra begravningsplatser. En anhörig brukar få ansvaret för graven. Den personen kallas för gravrättsinnehavare.

Gravrätten, som gäller alla som var folkbokförda i Sverige när de avled, varar ofta i 25 år. Den förutsätter att det finns anhöriga som blir gravrättsinnehavare. Om det inte finns några anhöriga är det andra regler som gäller.

Det kostar inget att få en grav, utan det bekostas av begravningsavgiften, som är en del av skatten. Dödsboet till den avlidne anmäler till församlingen vem eller vilka som ska vara gravrättsinnehavare. Det ska göras inom sex månader efter dödsfallet. Om en gravrättsinnehavare avlider, överlåts uppdraget till:

- en släkting eller annan person med nära anknytning till den tidigare avlidne
- släktingar eller personer med nära anknytning till en annan person som har gravsatts i samma grav
- allmänna arvsfonden.

Gravrätt – ett uppdrag med rättigheter och skyldigheter

Det går att vara gravrättsinnehavare till gravplatser med full eller begränsad gravrätt. Det beror på vilken slags grav det är.

- Full gravrätt: kistgravplats, urngravplats
- Begränsad gravrätt: askgravplats
- Ingen gravrätt: minneslund.

Full gravrätt

Gravrättsinnehavare till gravplats med full gravrätt har rätt att:

- bestämma hur gravanordningen, till exempel gravstenen, ska se ut
- bestämma vem som ska gravsättas inom gravplatsen.

I de flesta fall har gravrättsinnehavaren också rätt att gravsättas i den grav han eller hon var innehavare till. Gravrättsinnehavaren är skyldig att:

- se till att gravplatsen hålls i ordnat och värdigt skick.

Begränsad gravrätt

Om du är gravrättsinnehavare till en gravplats med begränsad gravrätt får du bestämma vem som ska gravsättas inom gravplatsen.

Du har **inte** rätt att bestämma hur:

- gravanordningen ska se ut
- gravplatsen ska utsmyckas och ordnas.

Skötsel

Kyrkogårdsförvaltningen erbjuder skötsel av gravplatser mot en kostnad. Det finns olika paket av skötsel, till exempel vattning, eller paket med plantering. Det är bra att redan nu beställa skötsel inför nästa år.

Ibland kan det på grund av jordmån och vatten vara svårt med växter på en del gravar. Om ni önskar hjälp med att byta jord, eller köpa och använda en planteringslåda, den håller vatten ca 2 veckor, så kontakta oss.

Vid frågor om Begravningverksamheten kontakta:

Pernilla Tejemark 22 23 13 eller pernilla.tejemark@svenskakyrkan.se
Roger Andersson 22 28 31 eller roger.l.andersson@svenskakyrkan.se
Webbplats: www.svenskakyrkan.se/fristad

Miljösidan

Året på kyrkogården

Året på kyrkogården går mot sitt slut. Nu inleds vilans tid, då jorden skall få sin sabbatsvila – den behövliga ställtid, som rustar för en ny vår.

Vi tar åter rygg på Roger Andersson, vår kyrkogårdschef och frågar hur det ser ut på kyrkogårdarna nu.

Så vad gör vaktmästarna egentligen under vintern?

- Vintern är för oss mycket en förberedelsens tid. Det stämmer att själva arbetet på våra kyrkogårdar minskar, i gengäld har vi många gudstjänster under jul och nyårstid, så mycket av vår tid läggs som inre tjänstgöring, istället för yttre. Vi går också ner i arbetstid under vintern, nu är vi bara ordinarie styrka, våra sommarjobbare och deltidsanställda har slutat. Vi arbetar mycket med våra fastigheter, vi tar hand om alla maskiner som används under den tiden på året när gräset gror och växer, och vi planerar för en ny vår och sommar. Dessutom förbereder vi för vinterns tid. Vattenposterna skall tömmas, vattenkannor och annat material plockas in och gås igenom, snökäppar sätts ut på våra områden, och vi förbereder oss för halkbekämpningen, som kan komma med bara en kort stunds varsel. Våra kulturgravar förses också med tak, så att inte snö/vatten och frosten orsakar sprickor i gravstenarna. Gravar där vi har hand om skötseln förbereds med granris och vinterkrans.

Roger berättar att dekorationsmässigt så har det ändrats en hel del när det gäller gravdekorationerna.

- Förr var det mycket plast, nu ser man det knappast aldrig, och det är bra när vi sorterar och komposterar materialet till våren. De kransar vi själva använder består av halm, granris och kottar, de är helt komposterbara.

Det har skett en stor ökning av batteriljus på senare tid. Och de är nog här för att stanna – de lyser under väldigt lång tid och är i stort sett underhållsfria. Här är det dock viktigt att man sorterar rätt så att batterierna verkligen kommer i rätt behållare, så att de kan lämnas till återvinningen på ett miljömässigt bra sätt, när de tjänat ut och våren kommer.

Våren ja, sätter ni mycket vårlök?

– Nej det gör vi inte, svarar Roger. De enda lökväxterna vi sätter i princip, är de lökväxter som vi sorterar ut från komposten – när andra planterat påskliljor t ex och de slängs i våra kärl, så tar vi hand om lökarna och planterar dem på utvalda slänter på våra marker. Flest lökväxter har vi i slänten nedanför Borgstena kyrka.

Löven då. Hur gör ni med dem?

- Ja, nuförtiden klipper vi ned löven i små bitar, och låter dem ligga kvar på våra gräsytor, vi gör inte alls som man gjorde förr, då man krattade upp i stort sett varenda litet löv. Kanske finns det någon som tycker det ser skräpigt ut, men då skall man komma ihåg att löv är jättebra skydd för häckväxter under vintern. Det skyddar rötterna. Dessutom är de ett fantastiskt gödningsmedel, i och med att maskarna drar ned dem i jorden, och den blir lucker och fin. Förr, när vi krattade upp alla löv, då var vi också tvungna att gödsla. Det behöver vi inte längre. Löven gör jobbet.

Så ditt råd till alla som har en bit mark, det är att man lugnt kan ta igen sig, och behöver inte kratta bort alla löv?

- Just det, men slå gärna sönder dem, så att de blir finfördelade. Förmultningsprocessen går fortare då. Men ligger det kvar löv på våren – ja, då kan du kratta bort dem!

Text: Lena Maria Olsson Floberg.
Foto: Pixabay.

Barnens sida

Klura med Daniel och Monica

Hur många av herdens får har försvunnit i den nedre bilden?

Döpta i Fristads församling

My Margit Modin döptes i familjens trädgård i Fristad 2020-08-08 av Lena Maria Olsson Floberg, präst.

Mys föräldrar är Sofie Modin och Kalle Jardstedt. Mys faddrar är Anna Modin och Ida Jardstedt.

Albin Håkan Arne Qvarfordt döptes i Borgstena kyrka 2020-10-18 av Lena Maria Olsson Floberg, präst.

Albins föräldrar är Lina och Daniel Qvarfordt och fadder är Rebecka Andreasson.

Tips - Kyrkguiden

Med appen Kyrkguiden kan du hitta till Svenska kyrkan med hjälp av mobiltelefonen. I appen hittar du också församlingarnas kalendrar. Du kan skapa en egen kalender med gudstjänster eller konserter du vill gå på och få en påminnelse så att du inte missar något.

Lägg in den församling du vanligtvis besöker som favorit så har du alltid koll på vad som händer.

Ladda ner appen i App Store (för iPhone) eller i Google Play (för Android).

Gudstjänster - vintern 2020

Reservation för ev. ändringar. Se även predikoturer i Borås Tidning på lördagar, eller se vår hemsida: www.svenskakyrkan.se/fristad

Gudstjänst på Skogslid varje onsdag kl. 15.00. Återupptas när restriktionerna upphävs.

November .....

29 Första söndagen i advent
09.30 Gudstjänst i Borgstena kyrka. Laudatekören medverkar.
09.30 Gemensam gudstjänst i Vänga kyrka.
11.00 Gudstjänst i Fristads kyrka. Med Fristads Kyrkokör.
15.00 Gudstjänst i Tärby kyrka. Kören Kors i taket medverkar.
17.00 Gemensam gudstjänst i Tämta kyrka. Kören Viva Vox medverkar.

30 Måndag
18.00 Scoutgudstjänst i Fristads kyrka.

Forts... →

Denna tidning räknas som **samhällsinformation** och ska delas ut till alla hushåll i postnummerområden: 513 XX, 506 49, 506 70

December

6 Andra söndagen i advent
09.30 Gudstjänst i Borgstena kyrka.
11.00 Gudstjänst med liturgisk dans i Fristads kyrka.
17.00 *Körkonsert i adventstid* i Vänga kyrka. Med kören Viva Vox.

11 Fredag
17.30 samt 19.00 Luciagudstjänst i Tämta kyrka med Borgstena lucia.

13 Tredje söndagen i advent
09.30 Gudstjänst i Borgstena kyrka.
17.00 Musikgudstjänst i Fristads kyrka. Med Fristads Kyrkokör.

19 Lördag
18.00 *Julmusik i kammarmusikalisk dräkt* i Tärby kyrka.

20 Fjärde söndagen i advent
17.00 Musikgudstjänst i Borgstena kyrka. *Julens psalmer och sånger* med Laudatekören.

24 Julafton
09.30 Julbön i kyrkstugan, Vänga. Equmeniakyrkan.
10.00 Samling vid krubban i Fristads kyrka.
17.00 Julbön i Borgstena kyrka.
22.00 Julnattsgudstjänst i Tämta kyrka.
23.30 Julnattsgudstjänst i Fristads kyrka. Med Fristads Kyrkokör.

25 Juldagen
07.00 Julotta i Tärby kyrka.
09.00 Julotta i Vänga kyrka. Kören Viva Vox medverkar.

26 Annandag jul
17.00 Gudstjänst i Fristads kyrka.

27 Söndagen efter jul
09.30 Gudstjänst i Borgstena kyrka.

31 Nyårsafton
15.00 Nyårsbön med minnesstund i Tärby kyrka.
15.00 Nyårsbön med minnesstund i Vänga kyrka.
17.00 Nyårsbön med minnesstund i Borgstena kyrka.

Januari

1 Nyårsdagen
16.00 Gemensam gudstjänst i Fristads kyrka.

3 Söndagen efter nyår
11.00 Gudstjänst i Vänga kyrka.

6 Trettondedag jul
09.30 Gudstjänst för små och stora i Borgstena kyrka. Kören Så ska det låta medverkar. Julgransplundring med fika i Borgstena församlingshem efteråt.
18.00 Musikgudstjänst i Tämta kyrka. *Vi sjunger ut julen* med Kören Viva Vox.

10 Första söndagen efter trettondedagen
09.30 Gudstjänst i Borgstena kyrka.
11.00 Gudstjänst i Fristads kyrka.

13 Tjugondedag jul
17.30 Julgransplundring i Kyrkans Hus.

17 Andra söndagen efter trettondedagen
09.30 Gudstjänst i Borgstena kyrka.
11.00 Gudstjänst i Fristads kyrka.
15.00 Gudstjänst för små och stora i Tärby kyrka.

24 Tredje söndagen efter trettondedagen
09.30 Gudstjänst i Borgstena kyrka.
11.00 Gudstjänst i Vänga kyrka.
18.00 Musikgudstjänst i Fristads kyrka.

28 Torsdag
20.30 Kvällsmässa i Fristads kyrka.

31 Septuagesima
09.30 Gudstjänst i Borgstena kyrka.
09.30 Gudstjänst i Vänga kyrka. Alla som döptes under 2020 i Vänga kyrka bjuds in till att hämta sin dopängel.
11.00 Gudstjänst i Fristads kyrka.
15.00 Gudstjänst i Tärby kyrka. Alla som döptes under 2020 i Tärby kyrka bjuds in till att hämta sin dopängel.

Februari

7 Kyndelsmässodagen
09.30 Gudstjänst i Borgstena kyrka. Alla som döptes under 2020 i Borgstena kyrka bjuds in till att hämta sin dopängel.
11.00 Gudstjänst i Fristads kyrka. Alla som döptes under 2020 i Fristads kyrka bjuds in till att hämta sin dopängel.
15.00 Gudstjänst i Tämta kyrka. Alla som döptes under 2020 i Tämta kyrka bjuds in till att hämta sin dopängel.

14 Fastlagssöndagen
09.30 Gudstjänst i Borgstena kyrka.
11.00 Gudstjänst i Fristads kyrka.

17 Askonsdagen
18.00 Askonsdagsmässa i Vänga kyrka.

21 Första söndagen i fastan
09.30 Gudstjänst i Borgstena kyrka.
11.00 Gudstjänst i Fristads kyrka.
15.00 Gudstjänst i Tärby kyrka.

25 Torsdag
20.30 Kvällsmässa i Fristads kyrka.

28 Andra söndagen i fastan
09.30 Ekumenisk gudstjänst i Borgstena kyrka.
11.00 Gudstjänst i Fristads kyrka.
18.00 Gudstjänst i Vänga kyrka.

VÄLKOMMEN ATT HÖRA AV DIG TILL FRISTADS FÖRSAMLING

Post-/besöksadress: Kyrkans Hus, Stora vägen 2, 513 34 Fristad
Telefon vxl: 033 - 22 23 00
Hemsida: www.svenskakyrkan.se/fristad
E-post: fristads.forsamling@svenskakyrkan.se
Facebook: www.facebook.com/svenskakyrkanfristad

MILJÖMÄRKT 341 769